

(19)

(10) **LT 4823 B**

(12) **PATENTO APRAŠYMAS**

(11) Patent numeris: **4823**

(51) Int. Cl.⁷: **A61K 35/78**

(21) Paraiškos numeris: **99-127**

(22) Paraiškos padavimo data: **1999 10 27**

(41) Paraiškos paskelbimo data: **2001 05 25**

(45) Patent paskelbimo data: **2001 07 25**

(62) Paraiškos, iš kurios dokumentas išskirtas, numeris: —

(86) Tarptautinės paraiškos numeris: —

(86) Tarptautinės paraiškos padavimo data: —

(85) Nacionalinio PCT lygio procedūros pradžios data: —

(30) Prioritetas: —

(72) Išradėjas:

Artūras KAŽEMĖKAITIS, LT
Vitalis BRIEDIS, LT
Arūnas SAVICKAS, LT
Liudvinas Kazimieras ŠVAMBARIS, LT

(73) Patent savininkas:

Uždaroji akcinė bendrovė "Korio laboratorija", A. Juozapavičiaus pr. 7, 3002 Kaunas, LT

(74) Patentinis patikėtinis:

Danutė LIŠAUSKAITĖ, Studentų g. 32-3, 3028 Kaunas, LT

(54) Pavadinimas:

Nervus raminantys lašai

(57) Referatas:

Išradimas priklauso medicinos sričiai, o būtent farmacijos pramonei.
Išradimo tikslas - išplėsti lašų naudojimo diapazoną ir padidinti efektyvumą.
Nervus raminančius lašus sudaro ingredientai: valerijonų šakniastiebiai, apynių spurgai, jonažolės žolė ir etanolis santykiu 1:1:1:30.
Vaistažolių ingredientus atskirai susmulkina, sumaišo iki homogeninio mišinio ir užpila 20-96,6 % etanolio. Gydymui vartoja gautą tinktūrą lašais, padedančią įveikti nerimą, baimę ir miego bei psichovegetacinius sutrikimus.

Išradimas priklauso medicinos sričiai, o būtent farmacijos pramonei, ir susijęs su gydomų tinktūrų iš vaistinių augalų gamyba.

Žinomi nervus raminantys lašai kaip sedacinė - nervus raminanti priemonė iš valerijonų šakniastiebių, kuriuos gamina Vilniaus farmacijos fabrikas, AB "Sanitas" ir Kauno bakterinių preparatų gamykla. Jie išpilstyti į 30 arba 40 g buteliukus.

Taip pat žinomi olandų firmos "Bional" apynių žiedų ir valerijono šaknų ekstraktai kapsulėse nuo nemigos ar neramaus miego. Jie atpalaiduoja raumenis ir galvos smegenis bei pasižymi bendru raminamuoju poveikiu nervų sistemai. Juos vartoja po 1-2 kapsules 1 valandą prieš miegą.

Valerijonų šakniastiebiai (Radix Valeriane) - šviesiai arba tamsiai rudos spalvos, stipraus specifinio kvapo, saldžiai kartoko skonio. Vaistams vartojami daugiametio žolinio augalo šakniastiebiai su šaknimis. Kasami vėlai rudenį, nes tuomet yra daugiausia veikliųjų medžiagų (alkaloidų, rauginių medžiagų, saponinų, cukrų, įvairių organinių rūgščių). Iškasti nuvalomi, nuplaunami, paskleidžiami plonu sluoksniu ir 1 - 2 paras vytinami pavėsyje, apverčiant 2 - 3 kartus per dieną. Baigiami džiovinti džiovykloje 35-40° C temperatūroje. Vaistinio valerijono veikliosios medžiagos ramina centrinę nervų sistemą, atpalaiduoja lygiųjų raumenų spazmus, reguliuoja širdies darbą, gerina vainikinę kraujotaką, virškinamojo trakto gleivinių sekrecinę funkciją, skatina tulžies išsiskyrimą. Vartojamas su migdomaisiais vaistais, valerijonas prailgina jų veikimą.

Apynių spurgai (Strobili Lupili) yra apynių žiedai, nusėti geltonais lipniais milteliais, kuriuose gausu lipulino (7 - 23 %). Jie skinami kartu su koteliais rugpjūčio - rugsėjo mėn., kai yra subrendę ir džiovinami gerai vėdinamoje patalpoje. Sausi laikomi specialiuose maišuose, tamsioje sausoje patalpoje ne ilgiau kaip 3 - 4 metus. Jie turi išlikti žalsvai gelsvi, nesubyrėję, aštraus, jiems būdingo kvapo, kartaus skonio. Jau nuo senų laikų apynys daugelyje pasaulio šalių vartojamas virškinimui gerinti, šlapimo išsiskyrimui skatinti. Spurgų užpilas užmuša mikroorganizmus, malšina skausmą, slopina uždegimą. Apynio preparatai turi raminančių savybių. Iš spurgų gauto eterinio aliejaus yra valokordino sudėtyje, kuris vartojamas kaip raminantis vaistas sergant nervų ligomis, nemiga, tachikardija.

Etanolis C_2H_5OH (etilo spiritas) - bespalvis, stipraus kvapo ir turintis visas spiritui būdingas savybes skystis.

Gydymo efektas žinomų ekstraktų yra ribotas, nes vartojamas tik kaip sedacinis preparatas.

Išradimo tikslas - išplėsti lašų naudojimo diapazoną ir padidinti efektyvumą.

Išradimo esmė yra ta, kad į nervus raminančių lašų iš valerijonų šakniastiebių ir apynių žiedų sudėtį papildomai įvesta jonažolės žolė, o tinktūrą sudaro ingredientai: valerijonų šakniastiebiai, apynių žiedai, jonažolės žolė, 20 - 96,6 % etanolis santykiu 1 : 1 : 1 : 30.

Jonažolių žolė (Herba Hyperici) - geltonai žydinti, silpno kvapo, kartoko, šiek tiek sutraukiančio skonio daugiametė vaistingoji žolė. Vaistams vartojamos stiebų viršūnėlės su žiedais ir lapais. Jos pjaunamos žydėjimo metu ir nedelsiant džiovinamos gerai vėdinamoje patalpoje, pavėsyje arba džiovykloje 35-40° C temperatūroje. Jonažolės lapuose yra vitamino C, E, P, karotino, hipericino, dažinių ir rauginių medžiagų. Iš jonažolės gaminami preparatai, kurie greitina audinių regeneraciją, stiprina širdies susitraukimus, mažina kraujagyslių sienelių pralaidumą.

Tinktūros gavimo pavyzdys

33,3 g sausų, susmulkintų apynių spurgų ir 33,3 g jonažolės žolės kiekvieną atskirai susmulkina iki dalelių, ne didesnių kaip 5 mm, o 33,3 g valerijonų šakniastiebių - iki dalelių, ne didesnių kaip 2,5 mm ir sumaišo iki homogeninio mišinio, kurio komponentų santykis yra 1 : 1 : 1. Užpila 20 - 96,6 % etanoliu iki 1000 ml. Mažiau kaip 20 % etanolis neapsaugo nuo rūgimo proceso, o didesniame kaip 96,6 % gauti jau reikia specialaus paruošimo. Maceracijos arba perkoliacijos metodu gauna skystą augalinių vaistų tamsiai rudai raudonos spalvos, salstelėjusio valerijonų kvapo tinktūrą. Taip paruoštą tinktūrą gydymui vartoja suaugusieji ir vaikai virš 12 metų po 1 - 3 ml 2 - 3 kartus per dieną.

Analogiškai aprašytam gavimo pavyzdžiui buvo sudaryti nervus raminančių lašų pavyzdžiai su skirtingomis komponentų masėmis.

Eil. Nr.	Tinktūros ingredientai				Išvados
	Valerijonų šakniastiebiai (g)	Apynių spurgai (g)	Jonažolės žolė (g)	20-96 % etanolis (ml)	
1	10	10	10	300	optimalus
2	30	30	30	900	optimalus
3	50	50	50	1500	optimalus
4	0,02	10	19	300	pasireiškė sensibilizacija
5	10	0,02	19	300	pasireiškė sensibilizacija
6	19	0,02	10	300	mažesnis raminantis efektas
7	0,02	19	10	300	mažesnis raminantis efektas
8	19	10	0,02	300	mažesnis raminantis efektas

Tirtos 3 ligonių grupės 1 savaitės bėgyje. I grupė 10 ligonių vartojo tinktūrą, nurodytą 1 - 3 pavyzdžiuose (žr. lentelę). Jau pirmosiomis dienomis pastebėtas bendras ligonių savijautos pagerėjimas, nes išnyko miego sutrikimai, buvo įveikti baimė ir nerimas, sumažėjo psichovegetaciniai sutrikimai. II grupė 6 ligoniai vartojo tinktūrą, nurodytą 4 - 5 pavyzdžiuose, kur didesnis jonažolės kiekis. Trims iš jų pasireiškė fotosensibilizacija (šie alerginės ligos požymiai gali pasireikšti žmonėms, turintiems šviesesnę odą). III grupei, kuri vartojo tinktūrą, nurodytą 6 - 8 pavyzdžiuose, pastebėtas mažesnis raminantis poveikis. Be to, didesnis valerijonų santykis gali sukelti ir toksinį poveikį.

Pareiškiami nervus raminantys lašai, palyginus juos su žinomais, efektyvesni, nes vartojami ir kaip antidepresinis augalinis preparatas ir gydo psichovegetacinius ir miego sutrikimus, padeda įveikti nerimą ir baimę.

IŠRADIMO APIBRĖŽTIS

Nervus raminantys lašai, kurie susideda iš valerijonų šakniastiebių, apynių spurgų ir etanolio, b e s i s k i r i a n t y s tuo, kad į jų sudėtį papildomai įvesta jonažolės žolė, o ingredientų - valerijonų šakniastiebių, apynių spurgų, jonažolės žolės ir etanolio - santykis 1 : 1 : 1 : 30.